

XEOGRAFÍAS DO VERSO

verán avanza e andamos xa en tempo propicio para vagacentas lecturas, demoradas no descanso estival e as longas xornadas de luz.

Como nesas estancias, préstame hoxe recomendar poéticas visitas, así que velaí van catro referencias ineludibles para espíritos *sommelier*, devocidos procuradores de alta literatura.

Dende as terras de Ribeira e baixo o selo artesanal da Coición Bourel —ourivería fina onde as haxa— os bibliófilos de pro han atopar motivos máis que suficientes para se congratular se dan localizado un dos cen exemplares seriosos e asinados por **Xosé María Álvarez Cáccamo** do seu “**Manuscritos do ar**”, autoescolma na que se recollen unha vintena de composicións de media ducia de títulos anteriores que foron agora, para cada volume, pregados, montados, cosidos e engomados un a un e á man, acompañándoos, amais, de seis ilustracións orixinais do poeta-pintor para cada exemplar.

Son os de “**Manuscritos do ar**” poemas breves, alustros epifánicos da novena onda, marés de lúa pre-

ñe, do canto amigo de Vallejo e Novoneyra e aínda dos ecos todos e a memoria fluvial da infancia, do vendaval e o nordés en mari-daxe rememorativa. Plástica da verba, palabra visual como espello autógrafo e velaíño pousar de aircexas sobre o papel.

Algo anterior no tempo máis non menos interesante comparece “**Limaiaé**”, do recoñecido narrador **Antón Riveiro Coello**. Editado polo Centro de Cultura Popular do Limia, neste volume de prosas líricas e poemas en prosa —pois de todo hai— sobrancean os magníficos gravados de Manolo Figueiras e o moi lírico proemio de Delfín Casero, acaídos compañeiros de aventura creativa do de Xinzo. “**Limaia é o agarimo da pequena patria ferida**”, épica de cordoveas, atlas da memoria primixenia, da (sub)stantia límica que asolaga a pel, carreiros de lembranzas que traen ata o presente as vellas figureiras, os heroes veiguentos, a omnipresente Antioquia e tamén si os traballos e os días de forradas, matanzas, feiras e verbenas de antano. Cosmos-Limia, Limaia ónfalos.

Dende lucidísima entraña metaliteraria espellea “**Tigres como Fausto con ollos de bruma**”, poemario co que o lucense **Xavier Lama** ficaba como accésit do último Premio Esquio. Versos fáusticos, drakkars negros encheitos de fulgores que asombran. Razón da medida do Tempo, cadoiro de infinitos, de sebes de mortal beleza entrecidas de mitos e figuras clásicas e modernas, sombras de Montmartre e Maiakovski, de Goethe e os Dadá, o noso Manuel Antonio e Heidegger, pinceis de Hopper ou Vermeer, ronsel de Pasolini e Caravaggio. Meltraxe do Universo mundo, régula de existencia, sucesión, travesía e desvelo agónicos e sempre metafísicos.

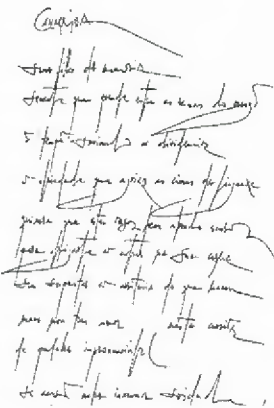
Gravado de Manolo Figueiras para “Limaiaé”

Por remate, cos auspicios da Fundación Curros Enríquez ve lume “**O ourego e o compás**”, do celanovés **Baldo Ramos**, autor tamén para esta obra das fotografías que acompañan os textos. O poemario —que nunha edición de distribución limitada fora xa impreso— hai poucos meses polas xentes noicasas de Casa da Gra-

“Velaí van catro referencias para espíritos *sommelier*, devocidos procuradores de alta literatura”

mática —é unha cartografía vivenciada, o lentor do verso que abrocha dende a recordanza de roteiros sentimentais nos que todas as fáscas fulgulan patrias. No entrefluir das augas mestras da Terra de ningures celsoemiliana e “O libro dos amigos” oteriano, ambos e dous compatriotas ourensanos de Ramos, xorden mananciais os banzos dun andar que o cor testemuñou en letra na que ecoan poderosos dende o Val do Umia ata as terras mindonienses, dende os acios da sacra Ribeira ás landas senlleiras de Friol ou os esgrevios coídos fisterráns.

Se, como quería Friedrich Hebel, a Humanidade soña por medio dos poetas, non debería frearnos reserva ningunha á hora de nos abismar na verba deliciosamente onírica de Cáccamo, Riveiro Coello, Lama e Ramos. O desafío da palabra está servido.

Poema autógrafo de Baldo Ramos inserido en “O ourego e o compás”